

Komenda Główna Straży Granicznej

<https://www.strazgraniczna.pl/pl/straz-graniczna/fundusze-pomocowe/archiwum-norweski-mecha/689,Norweski-Mechanizm-Finansowy.html>
24.05.2025, 15:07

Norweski Mechanizm Finansowy

28.07.2009

✖ Konsekwencją członkostwa Polski w Unii Europejskiej było przystąpienie do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Na mocy Umowy o rozszerzeniu EOG z 14 października 2003 r. ustanowiona została pomoc finansowa krajów Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), tworzących EOG - a tym samym korzystających z możliwości, jakie oferuje rynek wewnętrzny UE - dla najmniej zamożnych państw UE, w tym także Polski.

W październiku 2004 r. polski rząd podpisał dwie umowy, które umożliwiają korzystanie z dodatkowych, obok funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej, źródeł bezzwrotnej pomocy zagranicznej: Memorandum of Understanding wdrażania Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Memorandum of Understanding wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Darczyńcami są 3 kraje EFTA: Norwegia, Islandia i Liechtenstein.

Łączna kwota przyznana Polsce, w ramach obu mechanizmów, wynosi 533,51 mln euro. Fundusze te są wykorzystane na przedsięwzięcia realizowane w ramach określonych priorytetów w latach 2004-2009.

Oba Mechanizmy zostały objęte jednolitymi zasadami i procedurami oraz podlegają jednemu systemowi zarządzania i wdrażania w Polsce. Obecnie funkcję koordynacyjną w tym względzie - jako Krajowy Punkt Kontaktowy - pełni Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Wdrażanie Mechanizmów Finansowych w Polsce odbywa się na podstawie Programu Operacyjnego, przy uwzględnieniu wytycznych przygotowanych przez państwa-darczyńców.

Potencjalni beneficjenci

Zgodnie z Zasadami i Procedurami wdrażania Mechanizmów Finansowych, o środki finansowe mogą ubiegać się wszystkie instytucje sektora publicznego i prywatnego (działające w interesie publicznym) oraz organizacje pozarządowe zarejestrowane na terytorium Polski. W szczególności wymienić należy: organy administracji rządowej i samorządowej wszystkich szczebli, instytucje naukowe i badawcze, instytucje środowiskowe i branżowe, organizacje społeczne oraz organizacje społecznego partnerstwa publiczno-prywatnego.

Poziom dofinansowania

Minimalna wartość dofinansowania pojedynczego projektu ze środków Mechanizmu Norweskiego i Mechanizmu Finansowego EOG wynosi 250 000 euro.

Poziom dofinansowania zależy od źródeł finansowania po stronie polskiego beneficjenta. Jeśli projekt finansowany jest z budżetu państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, wnioskodawca może uzyskać dofinansowanie maksymalnie do 85% całkowitych kosztów kwalifikowanych.

W przypadku realizacji projektu we współpracy z podmiotami prywatnymi, poziom współfinansowania z Mechanizmów Finansowych może wynieść maksymalnie do 60% kosztów kwalifikowanych.

Straż Graniczna w ramach priorytetu 2.7 - Wdrażanie przepisów Schengen wspieranie Narodowych Planów Działania Schengen jak również sądownictwa ubiegała się o przyznanie środków na realizację swoich zadań uczestnicząc w procedurach kwalifikacyjnych, które nie były łatwe. Do finansowania w ramach tego mechanizmu zakwalifikowane zostały dwa projekty z dziedziny łączności i informatyki, jeden dotyczący zakupu sprzętu transportowego oraz trzy finansujące zadania infrastrukturalne:

- PL0090 – zakup sprzętu transportowego dla Straży Granicznej - nr projektu
- PL0092 – wymiana sprzętu i oprogramowania do kontroli ruchu granicznego i ochrony granicy państwowej - nr projektu
- PL0093 – zakup urządzeń do daktyloskopii na granicy Rzeczypospolitej
- PL 0264 – modernizacja placówki SG we Włodawie
- PL 0445 – rozbudowa placówki SG w Braniewie
- PL 0446 – budowa placówki SG w Górowie Iławeckim.

Formacja, w ramach NMF, wykorzystuje środki w wysokości 18,54 mln Euro. Dalej przedstawione zostały poszczególne działania, ich koszt oraz stan zaangażowania.

Tytułem podsumowania realizacji zadań w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego w Straży Granicznej można przytoczyć stwierdzenia, jakie padły na spotkaniu 30 kwietnia bieżącego roku w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.

- Jesteśmy zadowoleni, że wszystkie środki przyznane Polsce (533,3 mln euro) zostały zakontraktowane. Jest to niewątpliwie rezultatem efektywnego zarządzania środkami po stronie polskich instytucji, jak również bliskiej współpracy i konstruktywnego dialogu z Norwegią i pozostałymi Darczyńcami – Islandią i Liechtensteinem – powiedział Enok Nygaard, ambasador Norwegii na spotkaniu z ministrem rozwoju regionalnego Elżbietą Bieńkowską.

- Warto podkreślić pozytywny efekt grantów EOG i Norweskich na dwustronną współpracę pomiędzy obydwojema krajami – zauważył ambasador E. Nygaard. - Ustanowionych zostało wiele relacji partnerskich w ramach projektów obejmujących współpracę władz lokalnych, instytucji publicznych, wyższych uczelni oraz instytutów naukowo-badawczych, jak również organizacji pozarządowych – dodał ambasador.

Polska jest zdecydowanym liderem wśród 16 państw – beneficjentów, zarówno pod względem ilości przyznanych środków, jak i poziomu wypłat. Naszemu krajowi przyznano

połowę ogólnej kwoty na realizację programu. Natomiast do beneficjentów trafiło już 116 mln euro. Zdaniem Darczyńców, polskie projekty są bardzo dobrej jakości, o czym świadczy niski wskaźnik projektów odrzuconych.

- Może się wydawać, że Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy EOG są nieco w cieniu funduszy strukturalnych. Pragnę jednak podkreślić ich znaczenie dla naszego kraju - zaznaczyła minister Elżbieta Bieńkowska. - Cieszę się także, że Pan Ambasador zwrócił uwagę na sprawne zarządzanie po stronie polskiej. Cienimy sobie zaufanie jakim obdarzyli nas Darczyńcy, nie zawiedziemy Waszych oczekiwań - powiedziała minister.

Straż Graniczna jest jedną z wielu instytucji zaangażowanych w realizację zadań finansowanych w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Z kwoty 113,46 mln euro zaplanowanej w priorytecie 2.7 Wdrażanie przepisów Schengen wspieranie Narodowych Planów Działania Schengen jak również sądownictwa, Straż Graniczna wykorzystuje 18,54 mln euro (16% tej kwoty) na zadania, o których była mowa. Działania formacji w tym zakresie też przyczyniły się także do pozytywnych ocen realizacji wykorzystania tych funduszy.